

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Magyarországon: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
 Külföldön: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

TOLLHEGYEN.

— október 17.

(Kedélyes adós) A legszerencsésebb emberek azok, akiket az isten vidám kedélyvel áldott meg. Lehet, hogy jó maguk nem mindig érzik ilyen szerencsésnek önmagukat, de mások bizonyára irigyléssel nézik azt a kintinó kedélyhangulatot, melylyel a legkritikusabb helyzetben is fittyet hánynak a mostoha sorsnak. — X. ügyvéd a végrehajtóval beállított városunk egyik cs. adósához, akinek már összes földi javait dobra verték s talán a menyébe jussát is lefoglalták. Az cs. adós cinikus mosolylyal üdvözölte az érkezőket s szobájának felszerelésére mutatott, melynek legértékesebb tárgya egy ócska szalmazsák volt zsuppai kintomva. Az ügyvéd boszankodva kérdezte:

— Ugyan kérem, miért nem mondta meg előzőleg, hogy magának semmi sincs? Ide jövök a végrehajtóval... Ez költségbe kerül...

— Tudom kérem. Éppen azt akartam, hogy a szegény végrehajtó is keressen valamit...

(Pósa verse.) Időszerű hangokat pendít meg mostanában a felnőttek és gyermekek kedvelt dalnoka. Egyet itt mutaturk be:

Magyarország szénaboglya...

Magyarország szénaboglya,
 A sok német körül fogja
 Addig húzza, húzogatja:
 Oda lesz a szénaboglya.
 Vigyázz, magyar, koppints rája,
 Hiszen te vagy a gazdája!

Ugy légyen, a mint a poéta kívánja!

(Mibe került az orosz japán háború?)

Egy tengerészeti folyóiratban Helfferich tanár tanulmányt közöl az orosz japán háború költségeiről. Oroszországnak a háború megindultakor 314 millió rubelnyi összeg áll rendelkezésére hadicélokra. A hadi kölcsönökből befolyt 1209 millió rubel, amelyből az utolsó, belföldi kölcsön összege, 190 millió rubel még megvan. Eszerint tehát a háború összes költségei kerekében 1330 millió rubelt tettek ki, a mi 66½ millió rubel havonként. Japánnak az 1134½ millió yen hadi kölcsönrel együtt 14642 milliója áll rendelkezésre. Ebből az összegből szeptember végén még körülbelül 300 millió yen meg volt. A háború készkiszárait tehát 1160 millió yen t, vagyis havonként 58 milliót tettek ki. Oroszországnak tehát 5120 millió koronájába (havonként 254 millió), Japánnak 5800 millió koronájába (havonként 290 mill.)

került a háború. A két háborús fél tehát jóval tíz milliárd koronán felül költött el a keletázsiai háborúra. Eddig az adatok. Már most készítsünk új kimutatást a felől, hogy mennyiben emelkedett volna a népek jóléte, szellem és erkölcsi előhaladása, ha ezen szörnyű összeget nem a halál torkába szórják, hanem az élet javítására fordítják? Hanem ez még ma is csak a jövő zenéje!

Anarkia.

— okt. 17.

Az ország büntetőtörvényszékeinek naplóiban az utolsó időkben napról-napra mind sürűbben fordulnak elő az ember élete és testi épsége elleni merényletek. Soha el nem ért nagy percben található köztük a gyilkosság; hova-tova mindennapra jut egy-egy, sőt néha két eset is. Aggódo gondossággal és bajsalmak közepette regisztráljuk e szomorú tény, mely sötét képet tár elénk a közel jövő állapotából.

Különösen a nemzetiséglakta vidékeken eddig is garázda féktelenséggel törtek a társadalom és az erkölcs alkotta szabványok ellen, megingott a hitbe vetett bizalom, a törvény szentsége iránti tisztelet. Most azonban elementáris erővel zúdult a féktelen elemek munkája a polgárok élet- és vagyónbiztonsága ellen, a minek oka kétségtelenül a mai politikai válság szülte helyzetben keresendő.

A politikai élet történetírásában évszázados tapasztalatokból merített igazság az, hogy a nagy átalakulások rendszerint gazdasági hanyatlással és a törvényes rend elleni féktelen támadásokkal járnak. A hol nagy kérdések vannak felszínre, a hol a polgárság százazrei a politikai jogok elnyeréséért harcolnak: ott mindenkor találkoznak kétes elemek, kik a zavarosban szeretnek halászni, a kik elkábulva az eszme riadójától, a társadalmi rend bukását hirdetik.

A sajtó, a közvélemény egyaránt terjeszti, hogy a politikai élet legkiválóbb vezető egyéniségei megszegték esküjüket, uton-utfélen ki van adva a jelszó, hogy Magyarországon a törvényt az erőszak eltaposta, hogy immár nincs ebben a szerencsétlen országban semmi, a mi szent és sérthetetlen. A politikai élet műkifejezéseit átültették a törvénykezés mezejére; — beoltották a népbe, hogy már most szabad a vásár; csele-

kedhetik kiki tetszése, érdeke szerint. Ezek a külsőleg tetszetős tévtanok könnyen gyökeret vertek a tudatlan és tanulatlan nép lelkében. Mi sem volt könnyebb, mint elhívetni a politika napi eseményeit nem értő emberekkel azt, hogy mert nem kell adót fizetni, katonának állni: hát már felbomlott minden rend, elvesztette a törvény erejét. S a törvények csodálatos varázsereje, a megfélemlítő tekintély, mely visszatartotta az embereket a bűnös utaktól: ma tényleg megszűnt.

Nem tudjuk eléggé hangsúlyozni, mennyire szomorú és kétségbeejtő ez a helyzet. Eddigél a törvénytisztelet félelme tartotta féken a garázda elemeket, tudta mindenki, hogy ölni, lopni nem szabad, mert a hit tiltó szabályai mellett a világi igazságszolgáltatás is keményen sujtja a gonoszt, a kit erkölcsi érzete, meggyőződése nem vitt reá a társadalmi rend tiszteletére, a mi reá kényszerítette, az a börtöntől való rettegés.

Ma másképpen áll a dolog. Minden nap, minden órában újabb és újabb hírek jönnek, melyek a rend és törvény elnyomásáról panaszkodnak. A parlament, a nemzet politikai életének érverése szünetel, a közigazgatásnak megvan kötve a keze: ellenállás mindenben és mindenütt. És az alsóbb néposztály, a mely látja, hallja, hogy mindennemű kötelezettsége, melyet törvény ró reá, szünetel: ám miért ne higgye, hogy már most el van törölve a törvény, félre van téve a jog. Ebből ered azután az a bátorság, mely minden különös ok nélkül puskát, kést ad az emberek kezébe, mellyel azután egymást gyilkolják halomszámra. A baj megvan. Nem kutatjuk ki, hogy kik voltak előidézői. Nem idézzük fel a parasztiázadás borzasztó véres történeti emlékeit; nem sujtunk senkit sem a felelősségnek azzal az óriási terhével, melyet az ilyen szomorú viszonyok okozója érdemel. Ámde a jelen és jövő érdekeiben aggódova fordulunk a segélytorrások felé, keressük a módot, hogy a fékteleneket lefegyverezzük, hogy újra tiszteletet parancsoljunk a törvénynek, békés megnyugvást a társadalmi rend szabályaiban. Nem csendőrszurotyok véres munkájára gondolunk, irtózunk a katonai harhatalom gyilkoló fegyvereitől.

A népoktatás és nevelés a leg-

Óra, ekszer, ezüstnemű beszerzésnél a nagy-közönség érdekeit Debrecenben egyedül **Lőfkovits** tarthatja szem előtt!

nemesebb s egyuttal legbiztosabb eszközök arra, hogy a nyugalom és közbéké ismét helyreálljon. A tanító az iskolában, a pap a szószéken, a község értelmisége a székházban, gyülekezeteiben oktassa ki a népet arra, hogy Magyarországon nem bomlott fel a társadalmi rend. Tanítsa ki arra, hogy a ki most a nemzeti küzdelmek idején a közbátorság és közbiztonság ellen tör: elleneink kezébe szolgálat eszközöket.

Szünjön meg a polgárvért ontó gyilok gyalázatos munkája. Szeresse és becsülje embertársában mindenki az embert. Hirdessük és gyakoroljuk a tizparancsolat lélekemelő erényeit és egyesülve szeretetben, kölcsönös becsülésben, komoly, higgadt és hasznos munkálkodásban várjuk meg egy jobb jövő mindnyájunkat boldogító hajnalát.

Politikai hírek.

= Vendéglősből képviselő. A parlament tagjainak száma a mai nappal ismét szaporodott. Ezzel egyszersmind új foglalkozásbeli egyén nyerte el a „nagyságos” titlust és képviselőséggel járó sok más bübajt. A képviselőház tagjai mástól kezdve vendéglőssel szaporodtak s így nincsen többé ok a gyűlölködésre, hogy csak földmives, szabó és kőmives kaphat mandátumot a diplomás embereken kívül. Az erdélyi szászhermányi kerületben ma volt a választás és mint Brassóból jelentik a jó hermányiak: Coppony Vilmos barassói vendéglőst a kerület egyedüli jelöltjét, ma egyhangulag képviselővé választották. Coppony a szász néppárt programját vallja a magáénak.

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, okt. 17.

A Fejérváry kormányreaktíválása most már befejezett ténynek tekinthető és így önmagától elesik most már minden kombináció, amit újabb kísérletek kapcsán emlegettek. A király ezzel a parlamentáris kibontakozást

éppenséggel nem tette lehetővé. Fejérváry Géza báró kormánya azzal a határozott tervvel lép ugyan a parlament elé, hogy többséget szerez magának és ezzel biztosítaná a békés kormányzást, de hát erről szó se lehet.

A mi az új kormány kinevezését illeti, ez elcreláthatólag a hivatalos közlönynek csak a *csütörtöki* vagy *pénteki* számában fog megjelenni. — A dolog ugyanis úgy áll, hogy Fejérváry Géza báró most kormányalakításra kapott megbízást. Ha ezt befejezi, jelentést tesz a felségének és másnap aztán hivatalosan publikáltatni fog a kinevezése.

(Az új kabinet.)

A mi a kormány rekonstrukcióját illeti, erre nézve szavahihető helyről a következő információkat nyertük:

A kormány mostani tagjai György Endre földmivelésügyi miniszter kivételével megtartják tárcáikat. Az új földmivelésügyi miniszter — hír szerint — Feilitzsch Arthur báró lesz. — Betöltik ezenkívül a pénzügyminiszteri és a király személye körüli miniszteri tárcákat.

A pénzügyminiszteri tárcával — forrásunk szerint — *Dániel Ernő* báró volt kereskedelemügyi minisztert kinevezte volna meg Fejérváry Géza báró miniszterelnök, viszont a latere miniszternek *Szécheny Miklós* gróf vatikáni nagykövet van kiszemelve.

Ha ez információnk beválik, akkor a kormány a következőképpen fog megalakulni:

Miniszterelnök: Fejérváry Géza báró.
Belügyminiszter: Kristóffy József.
Igazságügyminiszter: Lányi Bertalan.
Pénzügyminiszter: Dániel Ernő báró.
Kereskedelemügyi miniszter: Vörös László.

Földmivelésügyi miniszter: Feilitzsch Arthur báró.

Honvédelmi miniszter: Bihar.

Vallás és közoktatásügyi miniszter: Lukács György.

A király személye körüli miniszter: Szécheny Miklós gróf és

Horváth tárcá nélküli miniszter: Kovács István.

Ilyeténképpen a kormány teljes lesz.

(A program.)

A mi a kormány programját illeti: erről a legkülönbözőbb kombinációk vannak forgalomban. Félhivatalos részről írják a következőket: Nem szenved kétséget, hogy a nagyszabású reformprogram gerincét az általános szavazati jog és azok a reformok képezik, a melyekkel a teherviselő népen segítenek, eddig példa nélkül álló módon. A „Budapest” és a „Pesti Napló” mai számukban azt írják, hogy a választói jog belga mintára készül, jelesen cenzuson alapul és ha valaki bizonyos cenzuson felül fizet két szavazati joggal fog birni. Utána járván a dolognak, sikerült megállapítanunk, hogy minderről szó nincsen.

(A vezérek elutaztak.)

A szövetségelt baloldal vezérei közül *Andrássy Gyula* gróf és *Apponyi Albert* gróf ma reggel elutaztak a fővárosból. Tegnap délután hosszabb látogatást tettek *Kossuth Ferenc*nél és abban állapodtak meg vele, hogy mihelyt a hivatalos közlönyben megjelenik a kormány kinevezése, azonnal össze fogják hívni a vezérőbizottságot, hogy ott megállapítsák a szövetségelt baloldalnak az új kormányval szemben való állásfoglalását.

(Fejérváry Budapesten.)

Fejérváry Géza báró miniszterelnök és *Vörös László* kereskedelemügyi miniszter ma délután 1 óra 3 perckor Bécsből Budapestre érkeztek.

(A koalíció tervei)

Kossuth Ferenc, aki most állandóan Budapesten tartózkodik, egyelőre még nem hívta össze a vezérőbizottságot; be akarja várni a Fejérváry-kormány hivatalos kinevezését és az ezt kísérő királyi nyilatkozatot. Ha a nyilatkozat meglesz, a bizottság össze fog ülni és tanácskozni fog, hogy milyen formában feleljen a nemzet színe előtt a király mögé bujó kormánynak. Ezzel azután a plénum munkája hosszabb időig szünetelni fog, miután az országgyűlés megnyitáig nem igen lesz új munkaanyag. Minden eshetőséggel szemben a pártvezérek közül álló ötös

Dalok.

— Bhamisso. —

A csók egy sugár, egy lehelet,
Melynek élte rövidke nagyon.
Jöjj, szívem, jöjj a karjaimba,
Hogy csókon sirját lelje ajkadon.

*
— Rückert. —

Jöjj, hadd lássam a szemedben
Csodás világot a menynek . . .
És igyam ajkad kelyhéből
Italát a szerelemnek!

Halassa Sándor.

A tenger.

Hajrá! Előre, gögös, büszke gályák!
Szilaj erővel fussatok tovább!
Szántások hát a tenger csöndes árját,
Tapossatok meg fényes homlokát!
Csak így tovább, mint eddig, vakmerően,
Zászlótokon ne essék semmi fölt . . .
Ki lenne ma a féktelen erőben?
Vihar? . . . Az rég volt, — tán igaz se volt.

Csak így tovább, mint ezredévek óta!
Csak így tovább még néhány ezerig!
Ne bánson bennetek a régi nóta:
Hogy hát a tenger — felébredhetik.

A fő: a szél! Az megment egy csapásra,
Midőn az ócska vitorlákba kap . . .
A tenger? — Az csak eszköz a futásra!
S a tenger bus, a tenger néma, rab.

De mintha sirna, mintha felzokogna . . .
— Mért sir a gaz, ha minden fül siket?
De mintha forna lassan kavargva . . .
— Az csak a gyöngy, mely fölfelé siet,
S ha forr is, mért e kishitű ijedség?
— Alvó erejét összeszedheti!
E gváva reszketés, eh, kész nevetség.
— Hogy mer mozogni? Korbácsot neki!

S mi lesz ezután? A korbács összetörhet!
Lassabban, mert a tenger már mozog . . .
Hulláma Délen a magasba törtet,
S már Északon is forra háborog . . .
Üvölt a szél. Paskolja a víz árját,
S mit elhoz onnan, nem sirás, panasza . . .
— Reszketsetek ti gögös, büszke gályák,
Egy új Marseillaise riadója az!

Földes Imre.

Jócsi bácsi két szép lánya.

A lányok, nem tudom, megértettek-e?
Mindketten lesütötték szemeiket és elpirultak.

Talán ez volna az a pillanat, amikor engemet, akit mindenki félreértett, eddig jól megismertek volna? Istenem megöl ez a kétkedés!

En nem mondtam, mikor érezném magamat szegénynek, ők pedig nem kérdezték. Talán tudták, mit akartam mondani. Végre Margit törte meg a csendet.

— Udvarias kézségéért megérdemli, hogy megjutalmazzuk.

— És mivel jutalmaznának meg önök?

— Hát kívánjon valami kis becses tárgyat tőlünk — mondja Lili — a napokban egy kis zsebkendőre vágyott?!

— Valóban . . . vágytam . . . igen szeretem . . . Köszönöm — szóltam vontatoitan.

— Hát talán nincs megelégedve a pályadíjjal — kérde mosolyogva Margit. — Legkevésbé sem mondhatom; ami kis kezesekéiből jön az, előttem a legkedvesebb . . . de mégis . . . más talán jobban esnék — oly epekedve néztem a szívem megrontóra.

Margit talán nem akarta megérteni mire célzok és azt kérdezte: Mi az?

— Előbb tudnom kell: nem tagadják-e meg?

— Tehát mindakettőtől ugyanszint kéri? Annál könnyebben megtehetjük, ha nem lehetetlen.

— Nem lehetetlen! — Szemeim lángoltak, szívem hevesen dobogott s kezeimét kérőleg nyújtottam a két angyal felé.

Választ nem kaptam, de azt nem is vártam, hanem odahajoltam Margithoz s egy csókot nyomtam ajkára, azután Lilihez fordultam s ő tőle is loptam egy csókot, melyet nem adtam volna egy menyországért sem.

bizottságra fogják ruházni a jogot, hogy sürgős esetekben intézkedjék és cselekedjék. Az akció színhelyét átteszik a kerületekbe és tekintettel a kilátásba helyezett új választásokra, idejekorán elfogják végezni a szervezési és előkészítő munkákat közvetlen érintkezés útján.

(Szerepcsere.)

A kormány kinevezése már politikai pletykákat is termel. A legújabb, amelyet a tegnapi nap vetett fel, a következő: Gróf Szécheny Miklóst, a római nagykövetet csak azért citálták haza, hogy megkínálják a miniszterelnökséggel, mert Fejérváry szerette volna, ha más vállalkozik az ő programja alapján. Szécheny azonban a mostani viszonyok között nem akart erre a nehéz feladatra vállalkozni. Valahogy sikerült bekapacitálni a latere miniszternek. De ha kissé jobbra fordulnak a viszonyok, akkor Szécheny felváltja Fejérváryt és az ő helyébe viszont a latere miniszternek báró Fejérváry Imre lép. Az ilyen hír vagy pletyka természetesen ellenőrizhetetlen, de fel kell jegyezni: az ember mostanában nem tudja, hol és mikor bukkan valami igazságra is.

A mai élet.

— okt. 17.

A lapok a panaszokból soha ki nem fogynak, hát még ha a mai életet, életmódot tekintjük, mely tele van a legnagyobb ellentmondásokkal és ferdeségekkel.

Hogy éppen a dolgot előlről kezdjük, ma a hivatalnoktól, még ha még olyan szegényes körülmények közt él is, megkívánja a világ, hogy mindenben részt vegyen, mindenre áldozza fölléréit.

Az igaz, hogy a mai társadalmi élet óriási igényeket szab vállalkozóira, melyekkel sokszor túlzásba is esünk.

Az is igaz, hogy a mai nyomasztó politikai viszonyok közt, a társas élet kedves változatosságával élénkíthetné fel a kedélyeket s a munka képességet.

Az emberekkel való együttélés, bizalmas eszmecsere, üdítőleg hat a kedélyre.

Mindez egy perc műve volt. A másik percben örületes sebességgel futottam Józsi bátyámhoz.

— Édes bátyám, kedves Józsi bátyám — s kabátom zsebéből a diplomámat nyújtottam féleje — adja nekem az egyik lányát.

Kérésemen nem is ütdött meg Józsi bácsi. Nincs is azon semmi megütdödni való, ha az ember egy szép lányba szerelmes lesz.

— Hát aztán melyiket öcsém?

— Margitot, azaz nem Lilit, azaz, hogy mégis... de még sem...

— Rossz lehet öcsém! Te fiu félre beszélsz!

A kert felől jöttek a lányok. Alig voltam képes gondolataimat rendbe hozni.

— Mit csináltak ezzel a fiuval? — fordult Józsi bácsi a lányokhoz.

A lányok zavarba jöttek úgy, hogy felelni sem tudtak, csak irultak pirultak.

— Tudod fiu, mindig szerettelek. Hogy ezt bebizonyítsam, mondj melyiket szereted és én neked adom.

Csaknem megkövülve álltam. Nem tudtam mitévő legyek.

— Nos melyiket akarod?

— Magam sem tudom — szoltam, mikor már láttam, hogy szólnom kell valamit.

Józsi bátyám felkacagott, egy darabig le s fel járt a szobátan, azután megállt előttem.

— Nos mit fogsz tenni?

Az emberekkel való érintkezésből többet tanulhatunk, mint irodánk szűk falai között.

Ki hogy él, mint él, mit óhajt, mit szeret, kit becsül, kire hallgat: mind oly dolgok, melyekről jól esik, ha tudomással bírunk, főleg ha az közvetlen jó ismerőseinkre, szeretteinkre vonatkozik.

Ez mind jó volna így, a hogy van, de a mai nagyvárosi hóbort, a fényűzés, a divatos versenyzés, ez megzavarja egyes családok boldogságát, békéjét.

Ennek nyoma főleg meglátszik a vidéki városok hivatalnokaiak élet módjában.

Utánoznak az emberek mindenkit, a fővárosiakat, feljebbvalókat, a gazdagabb embereket.

Nem jut eszükbe, hogy a csillogás alatt mily nagy foku romlottság rejlik s hogy ez a nagyvárosi hóbort előbb utóbb az örvény szélére sodor.

Mindenki, még a tehetősebb emberek is ma viszonyaikon felül és sokkal többet költenek, mint a mennyit lehet és szabad.

A háznál a könnyelmű asszony valóságos Isten csapás, egy ilyen szerencsétlen teremtés mellett a férfi hiába keres, jól mondják, hogy egy préda asszonynak még a sok sem elég.

A férjek örökös kaszinózása, kávéházolása s a kártya és tivornya egész éjen át, mind megannyi okok, hogy a család mielőbb tönkre menjen.

Innen van az általános elzűlés, innen az elégedetlenség, a sok kétségbeesett arc, a kórságos állapot, mert most már szerencsétlen helyzetünkben nem marad más hátra, mint neki esünk az államnak, hogy adjon kenyeret és pénzt nekünk, mert a tárcánk kiürült.

Pedig szerényen élve, beosztás mellett kicsoda báj, kedvesség és áldás van a társas érintkezésben!

Találkozni jó barátainkkal, szeretve vendégül látni őket, milyen megifjító, újjászülő hatású ez!

De a ki másokat lenéz, buta rangkórásban szenved, nagyvárosi viselkedés bánt,

— Magam sem tudom.

Józsi bácsi a lányokhoz fordult:

— Nem segíthetnétek rajta?

— De igen, ha beleegyeznek volt az egyhangú válasz.

— Könyörgöm — feleltem kérésleg a két angyalnak.

— Ön a napokban azt mondta: lépéseinket is ismeri a fűben, a porondon; megismeri, hogy az én kezem, vagy pedig a Lili keze tett ide vagy amoda valamit, hanem egyet mégsem fog megismerni s éppen ezt fogom választani — mondá Margit.

— Mit kell tenem kérem?

— A kertben van egy csöngettyű, kis harangnak is beillik...

— Ne tréfálj Margitka! — vágott közbe Józsi bácsi.

— Dehogy is tréfálok.

— Csak folytassa kérem — szoltam izgatottan.

— No! ha én is, Lili is meghuzzuk a csönget, ön azután megmondhatja, hogy melyiket akarja, azt e, aki először, vagy aki másodsor csöngetett. Helyes?

— Ez jó lesz, így lesz nagyon jó — ujjongott Lili.

Eleinte elhűlttem a bizar eszmére, de végre is megbarátkoztam vele, hiszen dönteni ugyanis csak kell.

A tündér mesékben is előfordul sok furcsa dolog, de hogy csöngettyű szavára választottak volna feleséget — ilyet még nem hallottam.

Elindultunk az ezentúl történelmi ne-

vezetességi csengőhöz. Mikor már közel voltam hozzá, hideg borzongás futott végig rajtam. Erre a hitvány lélek nélküli tárgyra biztam sorsomat.

Józsi bácsi bekötötte a szememet, a lányok pedig a csengő mellé álltak. Lecsuktam jól a szememet magam is. Egész örökévalóságunk tetszett míg a lányok a dolgozhoz látnak.

— Na vigyázz öcsém — figyelmeztetett az én jó Józsi bátyám.

Kling klang! kling klang! kling klang! Csöngett fülemben a csöngettyű szava.

Szemeimet felnyitva, félenken néztem hátra, hogy meglessem: Vajjon Margit, vagy Lili csöngetett é?

Szemeim pedig Margit és Lili helyett a katolikus templom ódon tornyain akadnak meg, melyben a reggeli öt órát harangozták.

De hát Margit meg Lili? — kérdém magamtól. Óh keserű csalódás! Almodtam.

Tündérmesék, ábrándképek! hát ti már csak a mesékben és az álmokban éltek? — Olyan sivár, olyan nyomorult az élet. De cudar is ez a világ, mintha nem is az volna már, mint régen... Olyan fonákok az emberek, olyan savanyu a bor, olyan keserű még az édes csók is.

— (—tő)

NAPI HIREK.

Szász Károly halála.

Szász Károly püspök holttestét tegnap este az entreprise diszfurgonjain Budáról átszállították Pestre és a Kálvintér 7 számú házban, a Baldácsy teremben tették ravatalra, a honnan a püspök elődjét, Török Pált is utolsó útjára kísérték. A ravatalos terem komor feketeségét a friss virágokból kötött koszorúk sokasága élénkíti, a melyek teljesen beborítják a nehéz barna érckoporsót, melyben a drága halott nyugszik. Püspöki ornátusa van rajta s jóságos arcáról az isteni akaraton való megnyugvást olvassa le az ember, a mely megváltotta őt a rettenetes szenvedésektől.

A koporsó tetején a koszorúk közt ott van az ő kedves imakönyve, a melyből az ur igéit hirdette híveinek. A koporsó mellett az entreprise huszárok és a teológia növendékei teljesítenek díszőrséget. Közvetlenül a ravatalon helyezték el gyermekeinek, unokáinak és a többi rokonnak, a dunamelléki ref. egyházkerületnek, a pesti ref. egyháznak, a Tudományos Akadémiának, meg a Kisfaludy Társaságnak koszoruit. Rengeteg azoknak a koszorúknak a száma, a melyet a protestáns iskolák, társaságok és egyéb intézmények küldöttek.

A ravatalhoz seregestől zárandokoltak a délelőtti folyamán az elhunyt hívei, barátai és tisztelői, hogy koporsója mellett bucsuzzanak az aranyszáju paptól, a nagyszívű poétától, a kinek halála miatt annyi könynyet hullatanak.

Délben egy óraker az entreprise emberei lezárták a koporsót a gyászoló család jelenlétében és megtették a szükséges intézkedéseket a templomba való átszállításhoz, a hol három óraker lesz a gyászszertartás, a melyre feketébe vonták. Az egyház részéről Baksay Sándor püspök beszél, az

Akadémia és Kisfaludy Társaság nevében Beóthy Zsolt búcsuztatja a halottat s a temetőben Petri Elek mond búcsuztatót.

Szász Károly a budapesti tudományegyetem díszdoktora volt.

A haláleset alkalmából az egyetemre kitűzték a fekete lobogót. Láng Lajos v. b. t. t. rektor úgy a maga, mint az egyetem tanártestülete részéről részvétirótot intézett ifj. Szász Károly min. osztálytanácsoshoz. A temetésen az egyetem tanácsa testületileg vesz részt.

Napról-napra.

— október 17.

Debreceni követ urak
Nem sokára leszámolnak,
Thaly, Szabó és Bakonyi...
Üdvözlöt mind a háromnak!

Mit mondhatnak: Beszámoló
Ma e honban mi lehet más,
Minthogy ezután jön még a
Nagy nemzeti leszámolás!

A színház és fiatal lányok.

— okt. 17.

Ilyenkor, a saison kezdetén a szegény anyák — ahol anya nincs az apák — valóságos vitustáncot járnak az erkölcsnek nevezett hangulat körül.

Ez a mi formátlan és fejletlen társadalmunk egy rettenetes felelősséget rak — szegényeknek — a vállukra: örízniük kell legdrágább kincsüket az ezerszemű tolvajok elől úgy, hogy mégis alkalom adassék egy alkalmas tolvaj jelentkezhetésére.

Ezek között a gondok, aggodalmak és zaklatások között nem utolsó helyet foglal el a színházi repertoár áttanulmányozása és annak megállapítása, hogy mit szabad leányainknak megnézni és mit nem.

Saját maguknak be kell vallják, hogy maguk sem tudják, mit szabad és mégis tudniok kell a mások számára is. A mamák minduntalan panaszkodnak, hogy a lányok már maaptság többet tudnak, mint a mamájuk és mégis természetesen, vagy legalább is jogosnak tartják, hogy az ők tájékoztatottsága irányítsa a leányok tájékozottságát.

Igy oltják be a leányok lelkébe nem az ártatlanságot, — oh! az bennök volt eredetileg is — hanem a hipokritaságot; nem a tudatlanságot, ami sohasem erény, hanem a tudás tagadásának szükségérzetét.

Ma, a mikor minden a tudást szolgálja és pedig nemcsak a jónak tudását, lehetetlen többé nem tudni. Amit a lányok a színházban nem tanulnak meg, arra bőszégesen megtanítják őket az újságok, a zsurok, a könyvek és a hivatal, no meg az egyetem.

Nagyon felesleges és nevetséges fáradozás tehát a szindaraboknak aggodalmas megváltatása és osztályozása. Minden tisztességes fiatal leány minden veszedelem nélkül végignézhet minden olyan darabot, amit egy tisztességes asszony erkölcsének felháborodása nélkül végignéz.

Az analom fiatal leányok gyönyörűségének sem elmaradhatatlan kelléke; és az erkölcsnek szabad olykor jókedvűnek is lenni.

Igaz, hogy a szinpadon olykor helytelen dolgok is történnek, de hát az élet vajjon csupa helyes dolgokat produkál-e?

És ha színházat el lehet zárni az ifjú leányok elől, vajjon el lehet-e zárni előlük az életet is?

— **Sok a dolga.** Krístoffy József belügyminiszter esztőtörtékön, e hó 19 én nem tart kihallgatást. A belügynőknek nagyon sok a dolga, uszik az örömmámorban, hogy újra a nemzet nyakára varrták ő kigyelmét.

— **A tűzvizsgáló bizottság ülése.** A színházi állandó tűzvizsgálóbizottság Körner Adolf elnöke alatt ma délután ülést tartott, a melyen a színház tűzbiztonsága tekintetében hoztak több rendbeli intézkedéseket. Minthogy a színházba járó közönség a színház számos lépcsője körül rendszerint csak a foyerbe vezető lejáratot használja, a bizottság tűzrendészeti szempontból elhatározta, hogy ezt a lépcsőt elzárja. A II. emeleti páholyok és a zártszékek, továbbá a karzati közönsége az új lépcsőház lejáróját fogja használni. A bizottság megengedte továbbá, hogy a színház szabóműhelyében kályhát állítsanak fel.

— **Debrecen ipara.** A vidéki városok gyáriparának fellendüléséről olvastunk jelentős statisztikai adatokat. A rideg számokban van kifejezve a Magyarország vidéki városainak óriási ipari munkája, a melyet a szorgos munkáskezek ezrei végeznek. A városok között — díszrevel jellemezhetjük fel, — Debrecen a harmadik helyen áll. A statisztika egyébként a következő:

	önáll iparos	segéd-személyzet
Hódmezővásárhely	1675	1956
Szabadkán	2490	2523
Debrecenben	3013	6947
Aradon	2291	7036
Kassán	1511	5165
Kecskeméten	1758	2402
Kolozsvárott	2060	5843
Nagyváradon	2339	4800
Pozsonyban	2768	9845
Ujvidéken	1372	2352

— **A behívó jegyek gyors kézbesítése.** Nagyváradról írják ezt a szenzációs hírt: Minden tekintetben érdekes és sokféle kombinációra adhat alkalmat az az átirat, a melyet a cs. és kir. 37 hadkiegészítő kerületi parancsnokság intézett tegnap Biharvármegyére alispánjához. A parancsnokság arra kéri az alispánt, hogy a közigazgatási hivatalnokokhoz intézzen rendeletet és utasítsa őket, hogy a fegyvergyakorlatokra szóló behívójegyeket gyorsabban kézbesítsék, mert nem lehetetlen, hogy legközelebb 48 óra alatt kell kézbesíteni minden tartalékoshoz a behívást. Idáig — mondja tovább az átirat — a gyorsan kézbesítendő behívójegyeket is több nap alatt, a behívottak közlési előljárásága útján kézbesítették úgy, hogy ebbe napok, sőt hetek teltek bele. — Kéri tehát az átirat az alispánt, hogyha talán előfordulna az az eset, hogy a behívójegyeket 48 óra alatt kell kézbesíteni, ne a közlési előljárás útján, hanem a tartózkodási hely adminisztrációja segítségével kézbesítsék.

— **Nagy razzia.** Budapestről írják. Ma reggel a főváros egész területén razzia volt. A razziát a kerületi felügyelőségek bevonásával végezték s abban mintegy 400 ember vett részt, detektív, polgári rendőr s polgári ruhába öltözött rendőr. A razzia 11 óra felé ért véget s az egyes kerületi kapitányságokra 170 gyanus alak került, a kiket elbánás véget a toloncházba szállítottak.

— **Adomány a siketnémáknak.** A siketnémák részére a következő adományokat vettem és nyugtázom köszönettel: 1. Petele község (Marostorda) 4 kor. 2. Bo-

gyoszló község 4 k. 80 fill., 3. Pelsőc város 1 k., 4. Szentpétery Sámuel, Pelsőc 2 k., 5. Kaba község 10 k., 6. Bocz Mózses, Torda 5 k., 7. Harstein Kálmán és Társa 5 k., 8. Perbal község 50 fill. 9. özv. Vass Andrásné perselygyűjtése 5 k. 47 fill. Füleky Pál egyesületi pénztáros.

— **Csapókerti szerencsétlenség.** Lapunk tegnapi számában megemlékeztünk arról a súlyos kimenetelű balesetről, melynek csaknem áldozata lett egy Ungvári János nevű 13 éves napszámos gyerek. A szerencsétlen fiú, akit a közlekedésben ápolnak nagyon veszedelmes sérüléseket szenvedett. Alapota rendkívül aggasztó és orvosai a legrosszabbtól tartanak, a jobb lábát, mely térdén felül eltört valószínűleg amputálni fogják. Az ügyészség nyomában megindította a vizsgálatot aziránt, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség. Szabó József vizsgálóbíró segéd és Szilágyi János városi mérnök tegnap kint voltak a Csapó-kertben, megejtették a helyszíni szemlét és kihallgatták a fiút is. A vizsgálat kiderítette, hogy a baleset Szabó András kőműves vállalkozónak a fiú munkadójának gondatlanságából származott s így ellen az eljárás megindult.

— **Lelkiismeretlen talyigás.** Katzenmacher Móríc máramaroszigeti bőrkereskedő összevásárolt a debreceni nagyvásárban 46 darab marhabőrt. A nagy rakás bőrt rábízta Bakó János talyigásra, hogy szállítsa ki a vasúthoz, ő maga pedig haza utazott. A megvásárolt bőrt azonban hiába várta. Napokig sem érkezett meg a rakomány rendelkezési helyére. A türelmetlen kereskedő erre visszautazott Debrecenbe, hogy mi ennek az oka. Itt aztán megtudta, hogy a talyigás, akit a bőrök vasútra való feledésével megbízta, nem teljesítette lelkiismeretesen megbízatását. Kiszállította ugyan a bőrt az állomásra, de nem adta fel, hanem behányta a vasúti raktár mellé és ott hagyta Isten számára. Ha a tulajdonos véletlenül nem jelentkezik, úgy ma már árverés útján eladták volna az állomás főnöksége által. A lelkiismeretlen talyigás ellen ezért megbízója tegnap panaszt emelt a rendőrségen.

— **A kutyák barátja.** Az ebeknek nagy patronusa és kedvelője Tóth Mihály piac utcai házmester. Van is neki állandóan egy, de néha több kutyája is, melyekhez igazi benső barátság fűzi. Ezek a derék állatok aztán valóságos rémuralmat teremtenek a házban. Ép bőrrrel nem igen menekül meg az, aki a Piac utca 58 sz. ház udvarára bemerészkedik. Hogy pedig ez így van, arra bizonyosság egy Soós Gyula nevű ember esete, aki tegnap ott járt és nem minden veszedelem nélkül szabadult a kutyaharcból. Valóságos csatát kellett ugyanis vívni neki a házmester egyik négy lábú barátjával és a kezén súlyosan meg is sebesült annak harapásától. A rendőrség ezért a kutyabarát házmester ellen megindította az eljárást.

— **Ellopott ludak.** Négy szép kövér libáját megirigyelte valaki Nagy Lajos városi hajdunak és az éjjel belopódzva udvarára a bezárt ajtaját feltörte és ellopta azokat. A rendőrség keresi a tolvajt.

— **Az osztályorsjáték** mai húzásán a következő főbb nyereményeket húzták ki: 400,000 koronát nyert: 96851.
80,000 koronát nyert: 3566.
5000 koronát nyertek: 19486 39204 78299 94975.

2000 koronát nyertek: 1322 2531 10670 11593 14571 21131 21445 25177 31490 41833 47924 54738 57170 68021 75270 77428 81238 85337 88663 96940 99197 99639.

AZ UJDIVATU óra, ékszer, ezüstneműek remekei
legnagyobb választékban,
olcsóbban mint bárhol az országban Debrecenben egyedül Lőfkovitsnál kaphatók.

1000 koronát nyertek: 1004 2437 4743
3083 16249 31662 35131 35879 36744 36814
39914 40688 46610 57479 58039 58996 60031
61275 64291 65023 69145 70953 71459 72504
75739 81512 83450 84510 85756 86555 86819
87489 87807 89529 91234 91910 93890 94363
100211 100285 101111 103444 105020 107942
108663.

— **Az ujkerti birkák gazdája.** Napokkal ezelőtt megírtuk, hogy az Ujkertben levő „Diószegi“ csárda istállójában 150 gazdátlan birkát találtak. A gyapjasokat Kupfersteinné a korcsma bérlője betároltatta város istállójába. Azóta több nap telt el, míg végre tegnap jelentkezett a tulajdonosuk Gutfreund Henrik tápiószügyi kereskedő személyében, aki állítása szerint csak most értesült az eltűnt birkák hollétéről. Gutfreund itt vette a vásárban a birkákat, melyeknek hazahajtását két hajósra bízta. A hajósok éjjel indították utnak a nyáját, mely utközben valamitől megijedt és megugrott előlük.

— **Elsikkasztott posztó.** Nagyobb áru rakományt szállított be tegnap Gyöngyösi József talyigáján a Ranunkel H. és fia kézműves cégnek a vasuti raktárból. — A sok posztó, meg szövettel egészen megtelt a járműve a talyigáknak, aki úgy okoskodott a lova nyergében, hogy talán nem is vennék észre, ha elvenne egy darabot a sok szép portékából. Azért hát hamarosan elhatározta, hogy a lerakodásnál majd elsikkaszt valami mutatós holmit. Lesz belőle az asszonynak viganó. Amit kigondolt aztán meg is cselelte, csak hogy bizony abból baj származott, mert a szemfüles boltos legények közül egyik megsejtette a dolgot és most a rendőrség fogja azért kérdőre vonni.

— **A Zeysig ügy.** Az a hír jött az elment éjjel Zürichből, hogy az ott időző Bérczi Béla rendőrtanácsos ama nyomok után indulva, a melyeket dr. Bakonyi Kálmán vizsgálóbírótól kapott, ráakadt Baneth Sándorra. A rendőrtanácsos már beszélt is vele, de természetesen szinte tehetetlen vele szemben, mert Banethet ott letartóztatni nem lehet; s ha még ez lehetséges lenne is, arra remény sincs, hogy Svájc kiadja. Ma már a királyi ügyészség is kapott értesítést a hír igaz voltáról. Bérczi egyelőre csak azt igyekszik elérni, hogy Baneth önként tegyen vallomást. Ha ez sikerül, meglesz legalább az a haszna, hogy a vizsgálat tudni fogja, hol keresse a hírhedt Zeysig röpirat igazi szerzőjét, illetőleg azt a személyt, aki a röpirat írója mögött áll. Ma tudvalevőleg a helyzet az, hogy Zigány Árpád állhatatosan megmarad amellett, hogy a brosúrát nem ő írta. A vizsgálóbíró minden perében újabb hírt vár Zürichből.

— **A harmadik magyar napilap Amerikában.** Október 1-én jelent meg Clevelandban a harmadik amerikai magyar napilap. Az új lapnak Esti Újság a címe s Kohányi Tihamérnak, a Szabadság című régi hetilap szerkesztőjének kiadásában és szerkesztésében jelenik meg. A másik két napilap közül az Amerikai Magyar Népszava Newyorkban, a Magyar Napilap Clevelandban jelenik meg.

— **Halálozások.** Az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő halálozások jelentettek be: Nagy Mihályné ev. ref. 55 éves, Illés János ev. ref. 19 éves, Tóth Zsigmond r. kath. 42 éves.

— **A szegénylős tanár.** A tanár ur heti statisztikát csináltatott magának arról, hogy a diákok milyen előadásokat látogatnak. Egyszer aztán ilyen eredményre jutott:

Bánk Bán előadásán volt . . . 9
Az ember tragédiáját nézte . . . 4
Szép Heléna 256

— **Fiaim, fiaim,** hangzott az intő szó, nagy szomorúságot érzek, mikor látom, hogy az ifjuság az ilyen ledér operetteken mulat. — Ez nem nektek való. Én háromszor láttam Szép Helénát s mondhatom, hogy mindig pirultam.

x **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac utca 44. dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő kiállításban.

x Használja a híres Hajdusági podrát. Egy doboz 50 fillér. Kapható Grosz Nagy Ferenc gyógyszerésznél Debrecen, Kossuth-utca Arany-egyzeres gyógyszerészertár.

Az Arany Érika kávéházban minden este cigányzene.

Jó tanácsok.

— október 17.

Szoki se öltözködjék tulmelegen. Aki hozzá van szokva a Jäger-féle alsóruhákhoz, igyekezzék lassan, óvatosan leszokni róluk.

A hidegtől a felső ruhákkal, ne alsóruhákkal védje magát az ember mert az alsó ruhát, ha napközben meleg szobába térünk, nem lehet leveletni, megváltoztatni, míg a felöltőjét leveletni, sőt a kabátját is kigombolhatja az ember, hogy ismét begombolja a felöltőjét fölvegye, ha hidegben, szélben a szabadba kimegy.

Mozgás közben kevésbé kell beburkolva lennünk, mint nyugvó helyzetben (pl. kocsin ülve.) Ha a felső ruházzal szabályozzuk a hidegtől való védekezést, ezt az intelmet is könnyen megtarthatja az ember.

Aki mozgás közben tulmelegen van öltözve, megizzad, a megizzadt test pedig könnyebben meghűl. — Lehetőleg kerülünk kell a megizzadást, de ha már el nem kerülhetünk, mielőbb száraz alsóruhát kell váltanunk s addig is — főleg ha ülnünk kell közbe (pl. kocsin) — igen hatalmasan be kell burkolóznunk, hogy a szél a veritőkes alsóruhákhoz ne férközzön.

Aki megázott, szintén mielőbb száraz ruhát váltson.

Aki azt hiszi, hogy meghűlt, mielőbb siesson haza, vesse le a felső ruháit és jól dörzsölje végig kezeivel a karját, lábszárait, combját; ha lehet dörzsöltesse magát egész testén más valaki által melegre, hogy semmi hidegérzetet a bőrben ne maradjon. Így az átfázásnak és az ebből eredő bajoknak legtöbbször elejét lehet venni.

A tüdő nem hűl meg könnyen, azt a hideg levegőtől ne féltsük; mégis a szobánkat télen ne fűtsük tulságos, mert így a szabadba kimenve hirtelen nagy hőmérsékletváltozásnak volna a tüdő kitéve. Különben aki megszokja, hogy az orrán át vegyen levegőt, a külső levegőt a tüdejébe már kissé fölmelegítve kapja. Az orron való lélegzés még annyiból is üdvös, mert az orr a levegőt porától is megszüri.

A hülékenységét legjobban megszünteti az otthon is végezhető, edző vizkúra. Kiki kevés fáradtsággal elvégezheti reggel, hogy amint az ágy melegéből kibujt, mindjárt állott vízzel, később már friss vízzel is, hirtelen lemossa az egész testét s utána durva lepedővel szárazra dörzsölje magát. Akinek fürdőszobája van, hideg tust vehet reggelente, mikor még meleg a teste az ágybanfekvés után; ahol tus nincs, egy vödör állott vízzel való leöntés is megteszi. Utána mindig erős szárazra dörzsölés következik. Aki teheti, évente kétszer, tavasszal és ősszel edző viz kurát használjon arravaló vízgyógyintézetben.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR.

Szerda, 18: Ember tragédiája, drámai költemény.

Csütörtök, 19: Ember tragédiája, drámai költemény.

Péntek, 20: Mongodin ur felesége, boházat.

Szombat, 21: Hoffmann meséi, operette.

* **Az ember tragédiája.** Az előadás előtt értesítést kaptunk a színházi irodától, hogy Madách örökműve e hét folyamán még

kétszer színre kerül. Hát azzal a tudattal, mentünk a színházba, hogy Debrecen népének igazán alkalma nyílik pompás kiállításban megtekinteni a darabot. Tényleg úgy volt, hiszen ezt tegnap is megírtuk, hogy ragyogó díszletekkel láttuk ezt a nagy koncepciójú remeket. A mai estén is zsufozt ház nézte végig az előadást, a mely ma sem volt tökéletes, Annyit jegyeztünk fel mégis az előadásról, hogy hamarabb volt vége, mint tegnap. A szereplők közül nagy dícsérettel szólhatunk mindazok által Terayeiről, a ki Ádám fel fel váltott szerepében legjavát adta művészetének. Dássi Alfréd igyekezett a nagy nehézségekkel megküzdeni, ámde még se bírta a nehéz feladatokat. — Szakács Andor Luciferje egyik másik képben igen jó volt. A női szereplők közül Csáder Irén állott művészetét főpontján, de kijutott a sikerből Szabó Irmának is. — A színház minden tagja részt vett az előadásban s a csoport jelenetek, de különösen a forradalmi kép kiválóan sikerült. Itt olyan volt a siker, mint egy mulatságos operett előadásán. — Igazolta is a „jövő dalának“ 4-szer való megismétlése. De hogy hiba ne essék a dolgok körül fel kell jegyeznünk még azt is, hogy az Esterházy féle díszletek mellett Almássy Lola is ragyogtatta a „toiletteit.“

* **Mongodin urból** már ma megkezdődtek a próbák és tartatnak a hét minden egyes napján. A boházat főszerepeit Arday Ida, Szabó Irma, Almássy Lola, Békés Gyula, Terayei Lajos, Kondor Ernő, Dássi Alfréd és Sarkady Vilmos játsszák.

* **Az Ember tragédiája** irántoly nagy érdeklődés mutatkozott, hogy a keddi és szerdai előadásokra az összes jegyek már kedden reggel elkelték és ez a rendkívüli óriási érdeklődés arra készítette az igazgatót, hogy a nagy sikert aratott művet, még szerda és csütörtök napokra is kitézze.

* **A hét műsora** az ember tragédiája óriási sikerére való tekintettel, akként változott, hogy pénteken Mongodin ur és szombaton Hoffmann meséi operette kerül színre és így a Vasgyáros a jövő hétre marad.

TA VIRATOK.

Abaujmegye tiltakozása.

Kassa, okt. 17. Abauj-tornamegyey közgyűlést tartott ma, a melyen egyhangulag hozott határozattal tiltakozott az ellenzéki vezéreknek bécsi fogadtatása ellen, továbbá tiltakozását fejezte még ki a 3 évet kiszolgált katonák benatartása ellen is. A hatóságoknak megtiltja a törvénytelen ségekhez való segédkezést.

A világ körül.

Stockholm, okt. 17. Swan Hedin, a híres világotutató, Konstantinápolyba utazott, honnan Indiába és Tibetbe utazik. Kutatásait ezuttal az Indus folyó forrásvidékére és Közép Tibet vidékére terjeszti ki. Az ut költségeit a svéd király, Nobel Manó és több svéd magánember viseli és 100.000 koronában irányozták elő.

Baneth leleplezése.

Budapest, okt. 17. Zürichből táviratozzák a budapesti rendőrségnek, hogy Baneth Sándort ott letartóztatták és Bérczy Béla rendőrtanácsos, a ki ebben a Zeysig-ügyben Zürichben is nyomoz, kihallgatta. Baneth állítólag több magyar vezérpolitikusról kompromittáló vallomást adott. A távirat a kompromittált egyének neveit nem közli.

A béke utójátéka.

Pétevár, okt. 17. A portsmouthi békeszerződés szövegét holnap teszik hivatalosan közzé.

Washington, okt. 17. A külügyi hivatal közölte a tengerészeti hivattal az orosz-japán háború befejeztét és elrendelte a San-Franciskóba és Cavittebe intervált orosz hajók kiadatását.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli árlat.)

Budapest, okt. 17.

Buzakinálát mérsékelt, vételkedv tartózkodó. Nyugodt irányzat mellett 12,000 méter mássa került forgalomba változatlan áron. Egyébb gabonanemek közül tengeri és rozs változatlan, zab szilárd. Idő: boros.

Buza októberre	16.14—16.
" áprilisre	16.70—72.
Rosza októberre	13.20—22.
" áprilisre	13.76—78.
Zab októberre	13.60—64.
" áprilisre	13.34—36.
Tengeri májusra	13.26—28.
Répe 1906. augusztusra	24.50—70.

Törvényszék.

§ **Kánya helyett fiut lőtt.** Tragikus szerencsétlenség történt ez év tavaszán a Debrecennel határos Téglás pusztán. A vigyázatlanság csaknem halálát okozta egy 15 évesztendő fiúnak, akit Holusa Henrik odaváló erdőőr kánya vadászás közben meglőtt. Az eset színhelye a téglási erdő mellett elterülő rétség. Az ott levő urasági szalmakazalok körül foglalkozkodott Molnár Lajos béres gyerek, miközben felment az egyik szalmakazal tetejére. A vadász az erdőszélen lövöldözött és kányának nézte a fiut, aki a kazal tetejére befurta magát, és alig látszott onnan ki. Rásütötte arra seréttel töltött fegyverét. A hangos jajveszékeltés aztán csakhamar megértette vele, hogy kánya helyett fiut lőtt. A szerencsétlen gyereket rendkívül súlyosan megsebesítette a löveg. Több serét érte a fejét és az arcát. Behozták a debreceni kórházba, ahol hetekig tartó gondos ápolás után kiheverte baját. A vigyázatlan vadász ellen az ügyészség megindította az eljárást és ügyében tegnap kezdte meg a törvényszék a tárgyalást. Több tanut kihallgattak. Itélethozatalra csak ma kerül a sor.

§ **Tolvajok.** Két notorius tolvaj állt tegnap lopas büntetével vádolva a törvényszék előtt. Az egyik Feldmann Antal 18 éves derecskei kereskedő segéd, aki ez év szeptember 16-án Tóth János derecskei gazdember lakásába az ablakon keresztül behatolt és a szekrényeket feltörve az azokban talált holmikkal megrakodva épen távozni készült, mikor nyakonsípték és átadták a csendőrségnek. — A másik Török Sándor sintér, aki kartársától egy kabátot lopott. A törvényszék Feldmann Antalt 6., Török Sándort pedig 7 hónapi körtökre ítélte. Az ítélet jogerős.

„Itt élned halnod kell!”

— Regény. —

Irtá: Inotay Béla. 27.

IV.

„Kis madárka zeng az ágon . . .”

— Vagy ugy! válaszol a nagy férfiú, szivarjával pöfékelve és rá sem tekintve beszédközben vendégére. Zsurnalisztáskodunk, zsurnalisztáskodunk! E mellett dzsentrik és ideálisták vagyunk! Persze, persze! Vezér-

cikk, tárcza, irodalmi rovat, ugyebár? Milyen kár, hogy én a börze-galopinségen, meg a tippeken kezdtem! Itaz! Nem vagyatok-nék a színházi rovat vezetésére? — Opera. Nemzeti Színház? Erre ajánkozik a legőbb dzsentri és ideálista, mert ez a legkönnyebb!

Jenő fülig pirul, hiszen a nagy férfiú beszédéből kiérzi a gunyt, sőt annál sokkal többet: a modern társadalmi helyzetből kifolyó gyűlöletet! Szótlán veszi a kalapját és távoznék, hanem a nagy férfiú megállítja. Talán észrevette, hogy mégis messze ment a hányivetiségben. Vagy talán észébe jut, hogy az ilyen dzsentri gyerek mégis csak viheti valamire és akkor kamatostól visszafizetheti a kölcsönt.

Lehet, hogy ezért határozta el magát, mert mégis illik tanácsolni valamit ennek az éhletetlen magyarnak, vagy most gunyolódik csak igazán! Ki tudhatná azt?

— Tudja mit, adok én magának egy pompás jó tanácsot! Tudok egy ilyen gyermeteg naiv kedélyhez illő foglalkozást! Dzsentri-ize persze nem igen lesz . . .

— Ugyan kérem . . .

— Nono, ne érezzen azért és máris dzsentri hevedelmeket! Itt a névjegyem. Nagyságos Gut Barnabásnak szél, az ifjusági irodalom kiváló művelőjének . . . Nálunk nyomtat; tudom, hogy most épen munkatársra van szüksége. Kopogtasson be nála, hátha akad foglalkozás!

„Kis madárka zeng az ágon . . .”

Bájos kis madárka . . . Nem eleven, csak valami angol ifjusági folyóiratban találjuk.

Jenő az írásztalnál ül, előtte hever a kis madárka képe.

Mert a nagy szerkesztő ajánlata nem ment kárba. Szerződtették Jenőt. Reggel nyolctól délig, délután kettőtől folyik a munka. — Fordítás, angol, francia, német lapokból. A nemes ifjuság épülésére szolgáló versikék írása. Verses, vagy prózai magyarázatok a képekhez. Szótlányok különösen megkívánatnak. A korrektúrába is belejövünk időmultával . . .

— Ezért a semmiségért szemben, fejezi be az alkut Barnabás ur, adok önnek ebédet és havi 30 forintot. Nálam jó társaságban van és ha oktáfásaimat megfogadja, idővel igen keresett íróvá fejlődhetik még . . . Ime ez a madaras képcske. — Irjon hozzá néhány sor szöveget, hadd látom, milyen a gusztusa?

Kis madárka zeng az ágon . . . Vajjon mit darolgot? A szobában beteg gyermek busan panaszolgot. Édesanyám, fáj a fejem, fáj a kis szivecském . . . Rózsabokron mikor látunk virágot, kettecskén? Meggyógyulok, vagy siromra szórod a virágom? Kis madárka mos szólal meg ott künn, a faágon. Kis madárka, kicsi gyermek értnek egymás nyelvén, másnap együtt csicseregnek, új öröme kelvén!

(Folyt. köv.)

Városi Színház.

Bérlet 19. szám (A.)

Szerda, október hó 18-án:

Az ember tragédiája.

Dramai költemény 15 képben. Irtá: Madách Zenéjét szerző: Erkel Gyula. Rendező: Szakács Andor.

SZEMÉLYEK.

A föld szelleme — — — Árkosy Vilmos.
 Ádám) — — — — — Ternyei Lajos.
 Éva) — — — — — Deési Alfréd.
 Lucifer — — — — — J. Csáder Irén.
 — — — — — Szakács Andor.

Holnap, csütörtökön, október hó 19-én:

AZ EMBER TRAGÉDIAJA.

Dramai költemény 15 képben.

Van szerencsém a m. t. vevőközönséget értesíteni hogy tulhalmozott raktár miatt a

férfi divat cikkeket

(u. m. Ingeket, alsó nadrágokat gallérokat kék-előket, kalapokat, nyakkendőket stb.)

beszerzési áron alól**bocsátom áruba.**

Ezen kedvező bevásárlási alkalmat a m. t. vevő közönség szives figyelmébe ajánlom.

Tisztelettel:

BORSOS KATA,
DEBRECEN, Városháza.**MAGYAR**
állam vasutak
menetrendje
1905. október hó 1-től.**Debrecenből indul:**

	óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4 46
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel.	8 57
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	8 30
Budapest — Nagyvárad felé —	este	10 25
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4 —
Csak Szatmár (gyorsvonat)	d. u.	6 55
Csak Szatmár (teher v. sz. sz.)	este	8 24
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12 11
Miskolc—Kassa felé — — —	reggel	8 51
Miskolc—Kassa felé — — —	este	7 17
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassaf	d. u.	4 36
m. á. vasúttól	reggel	5 35
vásártérről —	reggel	5 44
m. á. vasúttól	d. e.	8 09
vásártérről —	d. e.	8 16
H.-Böszörmény	d. u.	17 11
B.-Sz.-Mihály	d. u.	11 20
felé	d. u.	4 41
vásártérről —	d. u.	4 54
vásártérről —	este	7 —
vásártérről —	oste	7 07
F.-Abony felé m. á. vasúttól	reggel	4 35
F.-Abony felé vásártérről —	reggel	4 56
O.-Kócs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4 56
O.-Kócs—Polgár felé vásártérről	d. u.	5 16
Derecske—N.-Léta felé — —	reggel	9 35
Derecske—N.-Léta felé — —	d. u.	4 51

Bpestre érkezik:

A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1 50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6 40
Az este 10 ó. 31.-kor ind. sz. v.	reggel	5 45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9 35

Budapestről Debrecenbe indul:

A d. u. 12 ó. 4 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7 25
A d. u. 8 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9 —
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2 35
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7 —
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9 15

Debrecenbe
érkezik:

Budapest felől (sznmélyvenat)	d. u.	3 29
Budapest—Nagyvárad f. gyors	este	6 40
Budapest—Nagyvárad felől —	éjjel	2 24
Budapest—Nagyvárad felől —	d. u.	3 29
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7 46
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8 57
Szatmár—M.-Szigetről — — —	d. e.	4 31
Csak M.-Szigetről (gyorsvonat)	d. u.	10 11
Csak M.-Szigetről — — —	este	6 43
Szatmár felől — — —	este	8 04
Kassa—Miskolc felől — — —	d. e.	8 19
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs	este	11 31
vásártérről —	reggel	7 33
mávasúthoz	d. e.	7 40
vásártérről —	este	6 22
mávasúthoz	este	6 28
vásártérről —	d. u.	3 29
mávasúthoz	d. u.	3 35
F.-Abony felől vásártérről —	d. u.	7 44
F.-Abony felől m. á. vasúthoz	d. u.	7 54
O.-Kócs—Polgár felől vás. tér.	reggel	5 25
O.-Kócs—Polgár felől máv.-hoz	reggel	5 35
Derecske—Nagy-Léta felől —	reggel	7 15
Derecske—Nagy-Léta felől —	d. u.	8 18

**Berlitzrendszerű
Nyelviskola**

Francia, Német, Angol nyelv-
és irodalom.

Osztály és magánoktatás

Felvételek naponta:

d. e. 11—12. d. u. 5—6.

Széchenyi-u. 19. sz.

Szabályzatokat ingyen és bérmentve.

„Hollandi gyomorcsépppek“

a legkitünőbb háziszser minden-
nemű gyomorfájásnál, gyomorgörcsnél,
emésztési zavaroknál.

Használati utasítás mellékelve min-
den üveghez.

Kéznel tartása kiválóan ajánlható
oly egyéneknek, kik nyaralni, utazni
mennek vagy akik tanyákon vagy
kis faluban tartózkodnak, hol baj
esetén orvosi segítséghez azonnal nem
juthatnak.

1 üveg „hollandi csépp“ ára 40 fillér.

Kapható:

Mihalovits Jenő gyógyszer-tárában

DEBRECEN, városházzal szemben.

DONOGAN ÉS SOMOSSY

Debrecen, Kistemplombazár.

Megérkeztek raktárra az
őszi divat ujdonságai

**Divat kelmék
Angol flanellek
Posztok Costümre
Mosó velezek stb. stb.**

Külön szőnyeg osztály.

Hirdetések
művészi illusztrálása,
szövegezése,
eredeti tervezetek ki-
dolgozása és előle-
ges költségvetések
teljesen díjtalanul.

GOLDBERGER AV.
BUDAPEST, VI. Ó-UTCA 20. — HIRDOBTÉSI IRODA.

Sárkány S. Bankháza

Telefon 80—89. BUDAPEST, VI., Ó-UTCA 6. Telefon 80—89.
a magyar királyi szab. Osztálysorsjáték főelárusítója.

Sürgönyeim:
Sárkányék Budapest.

Folyó számla: Pesti magyar kereskedelmi hankaál és
a magyar kir. postatakarékpénztárnál.

Legmagasabb pénzkölcsönt nyújtok sorsjegyekre és értékpapírokra, bárhol
elzalogosított sorsjegyeket saját pénzzel
kiváltak és ezekre nagyobb kölcsönt adok; letétjegy, zálogjegy beküldendő. Kezelve
feltételek mellett a kölcsön részletekben is visszafizethető.

Budapesti és vidéki kereskedőknek, iparosoknak váltóit leszámítolom
és könnyen törleszhető váltó és személyhitelt nyújtok.

Tisztviselők és katonatisztek amortizációs kölcsönt kaphatnak.
Háztulajdonosok és földbirtokosoknak
II-ik és III-ik helyre való betáblázásra azonnal folyósíthatok.

Semmiféle előleges jutalékot nem kérek, ugyszintán minden levelet, válasz-
bélyeg nélkül is, rögtön elintézek.

SÁRKÁNY S. BANKHÁZA

BUDAPEST, VI. Ó-UTCA 6

25 év óta törvényesszákiileg bejegyzett cég.

Megjegyzés: A XVII-ik sorsjáték I-s5 osztálya sorsjegyei már
megjelentek és kérem egyúttal b. megrendeléseit a
legjobb és legpontosabb kiszolgálásról előre biztosítom minden nyereeményt
azonnal kifizetek.

A kö elkező szerencseszámokat ajánlom, mert ezek nagy nyere nényel
még nem lettek kisorsolva:

2979	12128	12953	16065	35733	44596
51325	58762	80847	99191	101580	105655

Kivágandó

Megrendelő-lap.

SÁRKÁNY S. bankháza Budapest, VI., Ó utca 6.

Megrendelem önöknél a számú sorsjegyet
és ennek árát
és ennek árát
A nem kívántat
tessék áthuzni.

egész
fél
negyed
nyoleczad

Név:
Lakhely, u. p.

**A legjobb arc-
széplítő szer a SERAIL-ARCZKENŐCS,**

mely az arcot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Egy tégely ára
1 kor. 40 fillér.

Egy kis tégely
ára 70 fillér.

Serail-szappan. } Kitünő toillet szappa-
nok a kenőcs haszná-
Epe-szappan. } o latához o

Serail-crème. nappali használatra.

Serail-puder. Kiváló finom arcpor
három színben, fehér, rózsás és krém

1 doboz ára 1 korona.

Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Kapható: dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth
Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön gyógyszerész
uraknál, valamint Jóna és Jóna urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: ROZSNYAI MÁTYÁS gyógyszer-tárában

Aradon szabadság-tér, valamint minden más gyógyszer-tárban.

**A Horváth féle
gőzfűrészt telepen vágott tölgy-
tüzifa 100 kilogrammonként
75 koronáért kapható.
Nagyobb vételnél árkedvezmény.**

Szőlővessző

A világhírű

„Delaware”

adja a legjobb bort!

Oltani permetezni nem kell!
a szőlészet kincse.

A phyloxerának ellent áll!

Leírását és árjegyzéket ingyen küldünk bárkinek.

Szőlőoltványok mérsékelt áron kaphatók!

nagymenyiségű sima és gyökeres Delaware vessző eladás

Cim:

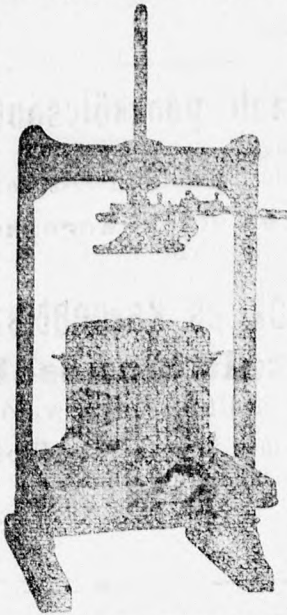
Szigyártó és Takács

Telep: Alsó Segesd.

Központi iroda: **Felső-Segesd**, Somogy-m.

„Ursus”

a legfokéletebb vasgerenda szerkezetű szabadalmazott borsajtó. Felső nyomással, a törköly egy darabban vehető le, a must vasrészekkel nem érintkezik s így a bor megfeketedése kizárva. Legmagasabb nyomképesség. Hóni gyártmány.

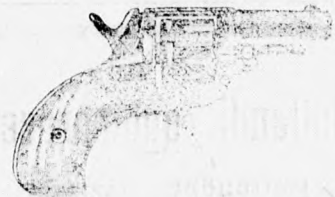
Budweiszi és hóni gyártmányu porcellán, valamint meidinger köpeny és öntöttvaskályhák, minden szerkezetű vas és porcellán-burkolatu konyhák.

Vadászfegyverek és felszerelések revolverek, hüvelyek. **Lőpor áru** Ujdonság! **Browning** rendszerű ismétlő-fegyver 1903. minta.

Képes árlap ingyen és bérmentve.

TÓTH GYULA

Debrecen, Piac-utca 20—27.

≡ Ekszer különlegességek ≡

KIZÁRÓLAG

Halász Nándor ékszerésznél kaphatók

DEBRECEN Piac-utca 24 szám.

Fehérló szálló épületében.

Alapítotott 1875.

Több éremmel kitüntetve

BUTORRAKTÁRAIM

tulhalmazottsága miatt évtizedek óta kitünő hírnévnek örvendő

cs. és kir. udvari

butorgyáram

elismert elsőrendű készítményeit a legolcsóbb árak mellett ajánlom a nagyérdemű vevőközönségnek.

Költségvetéssel és mintákkal kivételre díjmentesen szolgállok.

Schwartz Vilmos

Debrecen, Piac-utca 71. szám.

NYAVALYATÓRÉS!

Éi nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot. Ingyen és bérmentve kapható szabad. „Haityu gyógyszerár” által **Majna-Frankfurt**

Hirdetések felvételnek

e lap kiadóhivatalában.

Vezérszó Minden darab szappan a Schicht névvel tiszta és ment káros alkatrészeket

Jótállás: 25.000 koronát fizet Schicht György cég Aussighan bárkinek, a ki bebizonyítja, hogy szappana a „Schicht” névvel valamely káros keveréket tartalmaz.

SCHICHT-szappan!

(„Szarvas” vagy kulcsszappant)

használjuk

kiváló hatásu tulajdonsága miatt

előnyös eredménnyel

bármí mosási célra, ugymint:

saját használatra

minden ruhaneműnél

és

mindenhez

a mi egyáltalában mosva lesz.

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.